

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР

Monograph. (Ed.). N.H. Nychkalo. Chernivtsi, pp. 14–36. [in Ukrainian].

4. Kolisnyk-Humeniuk, Yu.I. (2020). Systema profesiino-pedahohichnoi pidgotovky vykladachiv profesiino-khudozhnikh dystsyplin u zakladakh vyshchoi osvity [System of professional and pedagogical training of teachers of professional and artistic disciplines in institutions of higher education]. Monograph. Lviv, 515 p. [in Ukrainian].

5. Nosenko, A.I., Tverdokhlibova, Ya.M. & Velychko, O.D. (2023). Vystavkova diialnist yak pedahohichniy chynnyk formuvannya osobystosti kultury [Exhibition activity as a pedagogical factor in the formation of cultural identity]. *Scientific Research Issues of South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky*. No. 2 (143). Odesa, pp. 7–18. [in Ukrainian].

6. Orlov, V.F. (2003). Profesiine stanovlennia maibutnikh vchyteliv mystetskykh dystsyplin: teoriia i tekhnolohiia [Professional formation of future teachers of art disciplines: theory and technology]. Monograph. (Ed.). I.A. Ziaziun. Kyiv, 2003. 262 p. [in Ukrainian].

7. Otych, O.M. (2009). Mystetstvo u systemi rozvytku tvorchoi indyvidualnosti maibutnoho pedahoha profesiinoho navchannia: teoretychni i metodychni aspekty [Art in the system of development of creative individuality of the future teacher of professional training: theoretical and methodical aspects]. Monograph. (Ed.). I.A. Ziaziun. Chernivtsi, 752 p. [in Ukrainian].

8. Perepelytsia, O.V. (2014). Khudozhno-tvorcha vystavka yak pidsumok tvorchoi diialnosti kolektyvu [Artistic and creative exhibition as a result of the collective's creative activity]. *Science and Education*. No. 7. pp. 147–150. [in Ukrainian].

9. Radkevych, V.O. (2013). Suchasni pidkhody do vyznachennia tsilei profesiinoho navchannia maibutnikh fakhivtsiv khudozhnoho profilu [Modern approaches to determining the goals of professional training of future specialists in the artistic profile]. *Vocational and artistic education of Ukraine*. pp. 113–123. [in Ukrainian].

10. Rubanovych, A.O. (2012). Osvitiansko-vystavkova diialnist v Ukraini: tendentsii rozvytku [Educational and exhibition activities in Ukraine: development trends]. *Science and youth. Humanitarian series*. No. 11–12. pp. 167–170. [in Ukrainian].

11. Rudnytska, O.P. (2005). Pedahohika: zahalna ta mystetska [Pedagogy: general and artistic]. *Tutorial*. Ternopil, 360 p. [in Ukrainian].

12. Tkachenko, T.I. & Dupliak, T.P. (2016). Vystavkovy biznes [Exhibition business]. *Monograph*. Kyiv, 244 p. [in Ukrainian].

13. Tserkva Sviatoho Yura (Drohobych) [St. George's Church (Drohobych)]. *Wikipedia*. Available at: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Tserkva_Sviatoho_Yura_\(Drohobych\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Tserkva_Sviatoho_Yura_(Drohobych)) [in Ukrainian].

14. Shevniuk, O.L. (2017). Metodyka navchannia obrazotvorchoho mystetstva u vyshchych navchalnykh zakladakh [Methods of teaching fine arts in higher educational institutions]. *Tutorial*. Kyiv, 311 p. [in Ukrainian].

15. Shcholokova, O.P. (1996). Osnovy profesiinoho khudozhno-estetychnoi pidgotovky maibutnoho vchytelia [Basics of professional artistic and aesthetic training of the future teacher]. *Monograph*. Kyiv, 173 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 18.06.2024

УДК 378.147:811.133.1:004

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.306058>

Наталія Майєр, доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри теорії, практики та перекладу французької мови
Національного технічного університету України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР

У статті обґрунтовано й розроблено модель формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур, яка містить такі компоненти: мета, підходи, методи, технології, засоби, результат формування креативної компетентності, діяльність викладача і діяльність студентів. Теоретичне підґрунтя моделі складають компетентнісний, технологічний, особистісно-діяльнісний, рефлексивний підходи, які зумовлюють вибір методів, технологій, засобів навчання та контролю і діяльність викладача та студентів з їх використанням.

Ключові слова: викладач; іноземні мови і культури; креативна компетентність; модель; метод; технологія.

Рис. 1. Літ. 13.

Natalia Maiier, Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor, Professor of the
French Theory, Practice and Translation Department,
National Technical University of Ukraine
“Ihor Sikorskiy Kyiv Polytechnic Institute”

A MODEL FOR THE FORMATION OF CREATIVE COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF FOREIGN LANGUAGES AND CULTURES

The creativity of a teacher at a higher education institution is directly related to the development of his creative competence. The creative competence of the future teacher of foreign languages and cultures is the ability to creatively

organize the process of learning foreign languages, which is based on the application of a creatively oriented methodology as a set of creative technologies and teaching methods, exercises and tasks of a creative nature. The article substantiates and develops a model of the formation of creative competence of future teachers of foreign languages and cultures, which contains the following components: purpose, approaches, methods, technologies, means, and the result of the formation of creative competence, teacher activity and student activity. The theoretical basis of the model consists of competence, technological, personal-activity, reflexive approaches, which determine the choice of methods (the method of problematic professional-methodical situations (applied during lectures), partially-research method (used in practical classes in the process of performing professional-methodical tasks)), technologies (situational modeling technology (implies the playing of professional-methodical situations created by the students themselves or according to the parameters set by the teacher, and is implemented in the process of presenting professional-methodical tasks completed by students)); project technology (applied in the process of implementation by students of individual professional and methodical projects); portfolio technology (formation of a professional-methodical portfolio by the student), teaching and control tools (study guide); professional-methodical tasks; individual professional-methodical project; professional-methodical student portfolio) and purposeful activity of the teacher of the academic discipline and students of higher education with their use. The proposed model is effective for the formation of creative competence and, in general, for the development of professional and methodological competence of future teachers of foreign languages and cultures.

Keywords: teacher; foreign languages and cultures; creative competence; model; method; technology.

Постановка проблеми. В умовах реформування системи освіти в Україні значна увага приділяється креативності викладача закладу вищої освіти, що безпосередньо пов'язано із розвитком його креативної компетентності. У наказі Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України “Про затвердження професійного стандарту на групу професій “Викладачі закладів вищої освіти” № 610 від 23.03.2021 р. однією із загальних компетентностей викладачів закладів вищої освіти визначено здатність генерувати нові ідеї (креативність) [9, 5], а з-поміж умінь на навичок, якими повинен володіти сучасний викладач “викладати із застосуваннями сучасних і ефективних методів і технологій, що забезпечують досягнення результатів навчання дисципліни” [9, 10].

Серед великої кількості методів і технологій навчання, які використовує викладач іноземних мов і культур, значне місце посідають креативні. Тому важливим завданням системи професійно-методичної підготовки майбутніх викладачів іноземних мов і культур є формування їхньої креативної компетентності як здатності креативно організовувати процес навчання іноземних мов, який ґрунтується на застосуванні креативно орієнтованої методики як сукупності креативних технологій і прийомів навчання, вправ і завдань творчого характеру. Однією із засадничих передумов формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур є ефективне моделювання освітнього процесу, що зумовлює теоретичне обґрунтування і практичне розроблення відповідної моделі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що науковці приділяють увагу розробленню і впровадженню в практику моделі формування професійно-методичної компетентності майбутніх учителів / викладачів іноземних мов і культур та її складників у різних формах організації освітнього процесу.

Модель організації самостійної роботи з формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови складається із таких компонентів: 1) цілі, підходи до організації процесу навчання та зміст навчання в єдності предметного і процесуального аспектів, засоби навчання в інформаційно-комунікаційному навчальному середовищі, організаційні форми, які представлено блоками схематично унаочненої моделі, де цільовий блок є засадничим, адже цілі формування цільової компетентності визначають специфіку добору змісту і засобів навчання для її досягнення; 2) послідовна навчальна діяльність викладача і навчально-пізнавальна діяльність студентів магістратури [6, 155–163].

Описана С. Бобир модель формування професійно-методичної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов, інтегрує в собі студентоцентрований, системний та порівняльний підходи до навчання, технології навчання (традиційне, перевернуте (flipped) і змішане (blended) навчання) і орієнтована переважно на самостійну роботу студентів. Вона стимулює розумову активність, когнітивні процеси, розвиває самостійність, ініціативність, креативність, дисциплінованість, відповідальність студентів; дає змогу сформувати базову професійно-методичну компетентність майбутніх викладачів, здатних успішно навчати студентів як мовних педагогічних, так і немовних закладів вищої освіти [2, 26].

У запропонованій О. Копусь моделі формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів філології враховано мету, етапи (мотиваційно-пізнавальний, діяльнісно-репродуктивний, оперативно-конструктивний, продуктивно-творчий, інтерпретаційний); організацію та хід навчання, змістові компоненти (лінгвістичний, полікультурний, соціокультурний, методологічний); передбачено впровадження апробованої науково-методичної системи, реалізацію принципів (загальнодидактичні, лінгводидактичні та власне

методичні); підходів (компетентнісний, особистісно-зорієнтований, суб'єктно-діяльнісний, комунікативно-діяльнісний, синергетичний, контекстний, проблемний, системний); методів (традиційні та інтерактивні); лінгводидактичних стратегій, засобів, форм та інноваційних технологій навчання, а також інтегровано зміст керованого навчання, самоосвіту й саморозвиток задля досягнення високої результативності [4, 78–79].

Науковцями розроблено також моделі формування різних складників професійно-методичної компетентності вчителя / викладача іноземних мов і культур.

Концептуальну модель системи методичної підготовки майбутнього вчителя до навчання іноземних мов у профільній школі, методологічною основою якої є системний, синергетичний, середовищний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, індивідуальний і диференційованих підходи, запропоновано Л. Зенюю [3, 201–203].

Продуктивність моделі формування тестової компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур забезпечується єдністю таких її компонентів: мета, підходи (компетентнісний, особистісно-діяльнісний, проєктний, рефлексивний) і принципи їх реалізації, організаційні форми, методи, технології і засоби навчання, методи контролю, запланований результат [5].

Модель формування методичної контрольно-оцінювальної компетентності майбутніх викладачів англійської мови містить цільовий, методологічний, операційно-технологічний, критеріально-оцінний і результативний блоки, у яких відповідно викладено мету формування зазначеної компетентності під час аудиторної і самостійної позааудиторної самостійної роботи, науково-педагогічної практики у закладі вищої освіти; підходи (компетентнісний, рівневий, особистісно-діяльнісний, рефлексивний, синергетичний) і принципи (загальнодидактичні і методичні) її формування; зміст навчання у предметному і процесуальному аспектах; критерії оцінювання рівня сформованості методичної контрольно-оцінювальної компетентності студентів магістратури [11].

Позитивним є звернення науковців до розроблення моделі формування креативної компетентності вчителів, початкової школи зокрема [13]. Водночас імплементація такої моделі в освітній процес для розвитку креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур унеможливується з огляду на специфіку їхньої професійно-методичної підготовки у закладі вищої освіти та особливості їхньої майбутньої професійно-методичної діяльності.

Мета статті – обґрунтувати й розробити модель формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур.

Виклад основного матеріалу. Цілеспрямоване формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур відбувається у процесі вивчення початкової дисципліни “Технології креативного навчання іноземних мов і культур”, основними завданнями якої є оволодіння теоретичними основами креативного навчання іноземних мов і культур; усвідомлення ролі та місця креативного навчання в процесі формування у студентів міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності; набуття методичних знань, розвиток методичних умінь аналізу, відбору і самостійного розроблення навчальних матеріалів і креативних прийомів для навчання іноземних мов і культур з використанням технологій креативного навчання.

Ефективність формування у здобувачів вищої освіти креативної компетентності залежить від дієвої моделі організації навчального процесу. Теоретичне підґрунтя моделі формування цільової компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур складають сучасні підходи до навчання, які, зі свого боку, зумовлюють визначення стратегії навчання.

Компетентнісний підхід зумовлює спрямованість навчального процесу на 1) формування методичних знань і методичних умінь як компонентів креативної компетентності, а саме: *методичних знань* про теоретичні основи, цілі й завдання креативного навчання іноземних мов і культур; сучасні підходи до креативного навчання іноземних мов і культур; арт-технології та прийоми креативного навчання іноземних мов і культур; *методичних умінь* визначати цілі креативного навчання іноземних мов і культур з урахуванням системи рівнів володіння іноземною мовою; здійснювати відбір навчальних матеріалів і креативних технологій, визначати прийоми креативного навчання іноземних мов і культур для формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності студентів; планувати свою професійну самоосвіту, самовдосконалення й саморозвиток; 2) відбір викладачем змісту навчання у його предметному (відбір тематики навчальної дисципліни; добір і моделювання ситуацій професійно-методичної діяльності викладача іноземних мов і культур в процесі планування й організації креативного навчання) та процесуальному аспектах (визначення номенклатури методичних знань і методичних умінь, видів професійно-методичних завдань для їх формування).

Технологічний підхід тісно пов'язаний з компетентнісним підходом і передбачає досягнення як мети-процесу (поетапне формування методичних знань і методичних умінь як складників креативної компетентності), так і мети-результату (формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур) шляхом використання різних технологій навчання.

Творчий потенціал педагога є ознакою його професіоналізму, “уможливило інноваційну, креативну реалізацію різнопланових професійних завдань” [1, 171]. Доцільність застосування особистісно-діяльнісного підходу зумовлена необхідністю розвивати у студентів професійні й особистісні якості, які є важливими для викладача в процесі організації креативно орієнтованого навчання іноземних мов і культур. Такі якості формуються і розвиваються шляхом виконання студентами професійно-методичних завдань, які в навчальних умовах моделюють професійно-методичну діяльність викладача іноземних мов і культур.

Ефективність формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур зумовлюється, зокрема, рівнем розвитку рефлексивних умінь (наприклад, формулювати особисті цілі і потреби, способи, методи, стратегії оволодіння складниками креативної компетентності, усвідомлювати власні методичні помилки, чинники якісно / неякісно виконаного індивідуального / професійно-методичного завдання тощо) і методичної рефлексії (самоаналіз процесу і результату оволодіння методичними знаннями і методичними вміннями на всіх етапах навчання, якості проектування, організації й реалізації креативно орієнтованого навчання в умовах змодельованої професійно-методичної діяльності викладача іноземних мов і культур). Тому необхідним є застосування рефлексивного підходу.

Визначені підходи до навчання зумовлюють вибір викладачем методів, технологій, засобів навчання та контролю для досягнення запланованого результату і, відповідну цілеспрямовану діяльність викладача навчальної дисципліни “Технології креативного навчання іноземних мов і культур” та здобувачів вищої освіти з їх використанням.

Метод проблемних професійно-методичних ситуацій (проблемну професійно-методичну ситуацію визначаємо як сукупність змодельованих умов діяльності викладача, який планує / організовує навчання іноземних мов та культур із застосуванням креативних технологій і креативних прийомів навчання) застосовується під час лекцій з метою активізації уваги і уяви студентів, творчого мислення, актуалізації знань (зокрема методичних), рефлексії власного досвіду вивчення іноземних мов і реалізується у процесі проблемного викладу викладачем навчального матеріалу, аналізу й обговорення проблемних питань та прогнозування умов і способів їх вирішення.

Для проблемного навчання Т. Скорик пропонує застосовувати частково-пошуковий метод, який передбачає виклад навчального матеріалу у формі евристичної бесіди, де часткове пояснення нового поєднується з постановкою педагогом проблемних запитань і пізнавальних завдань або експериментів,

що породжують проблемну ситуацію. При цьому навчальні проблеми формулюють і розв’язують студенти за допомогою викладача під час семінарів-диспутів, дебатів, мозкового штурму тощо [10, 108]. У контексті формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур частково-пошуковий метод може застосовуватися на практичних заняттях під час виконання професійно-методичних завдань, які є засобом поточного контролю формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур (метапроцес).

Серед технологій навчання, які використовує викладач для організації навчального процесу з формування креативної компетентності виокремлюємо технологію ситуативного моделювання [12], проєктну технологію.

Використання технології ситуативного моделювання у процесі формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур передбачає програвання професійно-методичних ситуацій, створених самими студентами або за заданими викладачем параметрами, і застосовується у процесі презентації студентами виконаних професійно-методичних завдань, де передбачається взаємодія “викладача” (студента, що презентує виконане професійно-методичне завдання) і “студентів”, у ролі яких виступають студенти академічної групи.

Проєктна технологія застосовується у процесі виконання студентами індивідуальних професійно-методичних проєктів [6, 322] для креативного навчання іноземних мов і культур, кінцевим продуктом якого виступає комплекс вправ і завдань / план-конспект фрагменту практичного заняття з використанням креативних технологій і прийомів креативного навчання для досягнення цілей. При цьому кожен студент самостійно визначає тему згідно з вимогами чинної програми з іноземної мови для обраного курсу навчання, цілями комплексу вправ / фрагмента практичного заняття, креативні технології і прийоми навчання для їх досягнення. Індивідуальний професійно-методичний проєкт є засобом рубіжного контролю формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур (мета-результат).

Основний засіб реалізації технології портфоліо – професійно-методичний портфель студента, що сприяє розвитку його рефлексивних умінь та методичної рефлексії. Одним із розділів професійно-методичного портфеля студента, який він формує впродовж професійно-методичної підготовки у закладі вищої освіти, є розділ “Технології креативного навчання іноземних мов і культур”. У цьому розділі студент формує особисті цілі і потреби, способи, методи, стратегії оволодіння складниками креативної компетентності за кож-

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР

ною темою, яка вивчається у межах навчальної дисципліни та оцінює їх результативність і ефективність; методичні помилки, які були виявлені за результатами презентації виконаних професійно-методичних завдань; власні висновки щодо чинників якісно / неякісно виконаного професійно-методичного завдання. Крім того, у професійно-методичному портфелі студент створює банк креативних технологій і прийомів креативного навчання та зазначає можливі цілі й прийоми їх використання у процесі формування

міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності.

Основним засобом навчання, що забезпечує досягнення цілей формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і сприяє ефективній навчально-пізнавальній діяльності студентів у процесі самостійної позааудиторної роботи, є навчальний посібник [8].

Унаочнимо модель формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур (рис. 1).

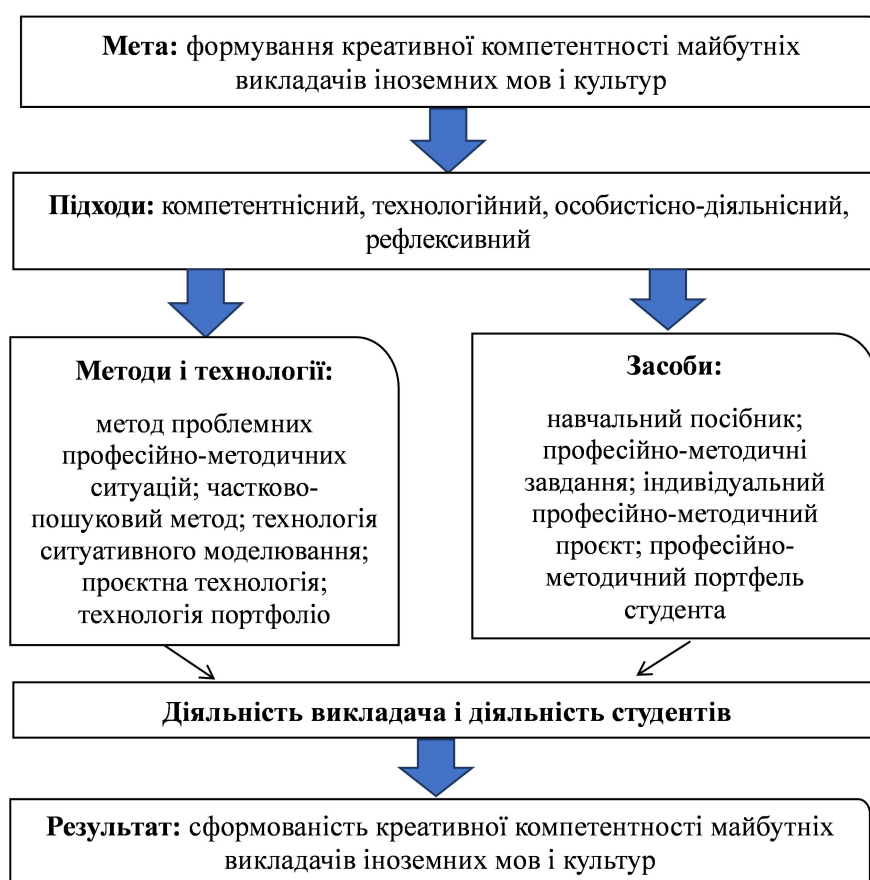

Рис. 1. Модель формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур

Висновки. Модель формування креативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур містить компоненти, які реалізуються в органічній єдності, взаємозв'язку і взаємозалежності (мета; підходи; методи, технології, засоби навчання і контролю, діяльність викладача і студентів у різних формах організації навчального процесу (лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів), результат), адже виключення одного із компонентів знижує ефективність функціонування моделі і впливає на досягнення запланованого ре-

зультату. Досвід впровадження цієї моделі доводить її ефективність для формування креативної компетентності та розвитку професійно-методичної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов і культур загалом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білик О., Синевич І., Феньов Я. Творчий потенціал педагога як ознака професіоналізму. *Молодь і ринок*. 2023. № 9 (217). С. 168–171.
2. Бобир С.Л. Формування професійно-методичної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов на

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР

основі порівняльного підходу. *Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка*. 2019. Вип. 5 (161). С. 23–27.

3. Зеня Л.Я. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до навчання іноземних мов учнів профільної школи : моногр. Горлівка, 2011. 436 с.

4. Копусь О.А. Модель формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів філології. *Наука і освіта*. 2012. № 8. С. 78–83.

5. Майєр Н.В. Модель формування тестової компетентності майбутніх учителів іноземних мов і культур. *Іноземні мови*. 2020. № 2. С. 43–46.

6. Майєр Н.В. Теоретико-методичні засади формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2016. 735 с.

7. Майєр Н.В. Теорія і практика формування креативної компетентності майбутніх викладачів французької мови і культури. *Педагогіка XXI століття: сучасний стан та тенденції розвитку : колективна монографія : у 2 ч.* Львів – Торунь, 2021. Ч. 2. С. 804–830.

8. Майєр Н.В. Технології креативного навчання іноземних мов і культур : навчальний посібник для самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Київ, 2023. 64 с.

9. Про затвердження професійного стандарту на групу професій "Викладачі закладів вищої освіти": наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 610 від 23.03.2021 р.

10. Скорик Т.В. Методи проблемного навчання як шлях підвищення якості освіти у вищих навчальних закладах. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки*. 2017. Вип. 144. С. 107–109.

11. Українська О.О. Модель формування методичної контрольно-оцінювальної компетентності майбутніх викладачів англійської мови. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2018. Вип. 64. С. 195–199.

12. Чубко О.П. Інноваційні технології навчання в контексті педагогічної підготовки майбутнього вчителя. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 108.1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_1_108_37. (дата звернення: 10.06.2024).

13. Яковичина Т. Модель формування креативної компетентності майбутнього вчителя початкової школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 2 (86). С. 129–139.

REFERENCES

1. Bilyk, O., Synevych, I. & Fenov, Ya. (2023). Tvorchyi potentsial pedahoha yak oznaka profesionalizmu [The creative potential of the teacher as a sign of professionalism]. *Youth & market*, No. 9 (217). pp. 168–171. [in Ukrainian].

2. Bobyr, S.L. (2019). Formuvannya profesiino-metodychnoi kompetentnosti maibutnikh vykladachiv inozemnykh mov na osnovi porivnialnoho pidkhodu [Forming prospective foreign language teachers' professional methodological competence on the basis of a comparative approach]. *Bulletin of the T.H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium"*. Vol. 5 (161). pp. 23–27. [in Ukrainian].

3. Zienia, L.Ya. (2011). Teoretyko-metodychni zasady pidhotovky maibutnikh uchyteliv do navchannia inozemnykh mov uchniv profilnoi shkoly [Theoretical and methodological

principles of training future teachers to teach foreign languages to students of specialized schools]. Horlivka, 436 p. [in Ukrainian].

4. Kopus, O.A. (2012). Model formuvannia fakhovoi lnhvodydaktychnoi kompetentnosti maibutnikh mahistriv filolohii [Model of formation of professional linguistics competences of future masters of philology]. *Science and education*. No. 8. pp. 78–83. [in Ukrainian].

5. Maiier, N.V. (2020). Model formuvannia testovoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov i kultur [Modelling testing competence formation in pre-service foreign language and culture teachers]. *Foreign languages*. No. 2. pp. 43–46. [in Ukrainian].

6. Maiier, N.V. (2016). Teoretyko-metodychni zasady formuvannia metodychnoi kompetentnosti u maibutnikh vykladachiv frantsuzkoi movy [Theoretical and methodological basics of forming methodological competence of future teachers of French]. *Doctor's thesis*. Kyiv, 735 p. [in Ukrainian].

7. Maiier, N.V. (2021). Teoriia i praktyka formuvannia kreatyvnoi kompetentnosti maibutnikh vykladachiv frantsuzkoi movy i kultury [Theory and practice of the formation of creative competence of future teachers of the French language and culture]. Lviv-Torun, pp. 804–830. [in Ukrainian].

8. Maiier, N.V. (2021). Tekhnolohii kreatyvnoho navchannia inozemnykh mov i kultur [Technologies of creative teaching of foreign languages and cultures]. Kyiv, 64 p. [in Ukrainian].

9. Pro zatverdzhennia profesiinoho standartu na hrupu profesii "Vykladachi zakladiv vyshchoi osvity" [On the approval of the professional standard for the group of professions "Teachers of higher education institutions"]. Order of the Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine No. 610 of March 23, 2021. [in Ukrainian].

10. Skoryk, T.V. (2017). Metody problemnoho navchannia yak shliakh pidvyshchennia yakosti osvity u vyshchyykh navchalnykh zakladakh [Methods of problem-based learning as a way to improve the quality of education in higher educational institutions]. *Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences*. Vol. 144. pp. 107–109. [in Ukrainian].

11. Ukrainka, O.O. (2018). Model formuvannia metodychnoi kontrolno-otsiniuvanoi kompetentnosti maibutnikh vykladachiv anhliiskoi movy [Model of formation of methodological control and assessment competence of future teachers of the English language]. *Scientific journal of the M.P. Dragomanov NPU. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects*. Vol. 64. pp. 195–199. [in Ukrainian].

12. Chubko, O.P. (2013). Innovatsiini tekhnolohii navchannia v konteksti pedahohichnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia [Innovative learning technologies in the context of pedagogical training of the future teacher]. *Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University. Pedagogical sciences*. Vol. 108.1. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2013_1_108_37. (Accessed 10 June 2024). [in Ukrainian].

13. Yakovyshyna, T. (2019). Model formuvannia kreatyvnoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia pochatkovoї shkoly [Model of formation of creative competence of the future primary school teacher]. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. No. 2 (86). pp. 129–139. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 11.06.2024